

Voeders eindelijk iets goedkoper

De prijs van de meeste granen bleef sinds maart vrij constant. Gerst, de meeste graanbijproducten en de eiwitrijke voedermiddelen vormen hierop echter een uitzondering en zijn sinds maart goedkoper geworden. Deze lagere grondstoffenprijzen resulteren in een afname van de productiekost van diervoeders. Gemiddeld werden de mengvoeders voor vleesvarkens en zeugen ongeveer 4% goedkoper, een welgekomen trendbreuk voor de Vlaamse varkenssector. – DIRK FREMAUT, HOGESCHOOL GENT –

FOTO: TWAN WIJERMANS

De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 9 mei 2011. Vergeleken met de optimalisatie in maart 2011 (zie *Landbouw&Techniek* 5 van 11 maart 2011) werden alle rantsoenen voor varkens goedkoper, als gevolg van de lagere prijsnoteringen van enkele grondstoffen.

De prijzen van de meeste zetmeelbronnen, met uitzondering van gerst, zijn weinig gewijzigd tijdens de laatste 3 maanden. Gerst is in vergelijking met maart verder in prijs afgenomen en kost momenteel ongeveer 8% minder. Erwten, sojaschroot en koolzaadschroot werden in deze periode eveneens minder duur. De prijs van deze eiwithoudende voedermid-

delen nam respectievelijk met 10%, 15% en 7% af. De bijproducten, kortmeel en tarweglutenfeed, zijn eveneens respectievelijk 7,8% en 3% goedkoper geworden in vergelijking met maart laatstleden. Tarweglutenfeed is minder goed verkrijgbaar in vergelijking met maart.

In tegenstelling met vorige formulaties is gerst bijgevolg nog aantrekkelijker geworden als veevoedermiddel. In vergelijking met maart blijft maïs interessant en is het iets goedkoper dan tarwe (ondanks zijn hogere energiewaarde). Maniok is nog steeds moeilijk verkrijgbaar, terwijl sorghum beschikbaar blijft. Beide voedermiddelen worden niet toegelaten in de formulaties, maar worden wel

opgenomen bij de geweigerde voedermiddelen waardoor de inkomprijs berekend kan worden.

De schommelingen op de grondstoffenmarkt veroorzaakten een kleine afname van de veevoederprijzen. Ondanks het feit dat de prijsdaling in deze simulatie verschillend is per grondstof, is een herformulering van de veevoeders overbodig. Bij herformulering vallen hier en daar echter wel kleine wijzigingen in de formule te noteren.

Vleesvarkensvoeder 1

Formule 1 (tabel 1 en figuur 1) staat voor een vleesvarkensvoeder zonder CCM. De zelfmenger stelt dit rantsoen volledig zelf samen. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont dat tarwe op hetzelfde niveau blijft als in maart (10,17% in vergelijking met 10,22%). Het aandeel gerst is eveneens gelijk gebleven en blijft op het maximaal toegelaten gehalte van 35% terwijl het aandeel maïs iets toenam tot 20,10%. Tarweglutenfeed bleef eveneens op hetzelfde niveau als in maart (2,31%). Het totale eiwitgehalte van de formule bleef 15,20% en het totaal fosforge-

Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Formule 1	Formule 2
	(zonder CCM) (met CCM)	
Prijs (87% DS) in euro/ton	249,69	217,43
Samenstelling (aandeel in %)		
CCM		35,00
Tarwe	10,17	30,00
Gerst	35,00	2,96
Sojaschroot Brazil 46	10,52	10,53
Tarweglutenfeed	2,31	0,00
Koolzaadschroot	6,00	6,00
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	0,00	3,48
Luzerne	0,00	0,00
Suikerbietenpulp	1,05	0,00
Erwten	10,00	10,00
Franse maïs	20,10	0,00
Sojabonen	0,00	0,00
Kern	4,85	2,03
Totaal	100,00	100,00

halte was 0,45%, het maximaal toegelaten niveau.

Als een zelfmenger de samenstelling van zijn veevoeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 249,69 euro/ton in vergelijking met 267,30 euro/ton in maart. Dit betekent dat de kostprijs, ten gevolge van de prijsdaling van enkele grondstoffen, met 11,61 euro/ton of 4,4% is afgenomen. Heroptimaliseren van de formule levert deze maand totaal geen verschil op. De geoptimaliseerde prijs bedraagt eveneens 249,69 euro/ton. De samenstelling van de optimale

formule vind je in tabel 1. De afgelopen 3 maanden daalde de voedermiddelenkost voor de voorgestelde formule dus met 11,61 euro/ton (-4,4%). Tegenover de maximale grondstoffenkostprijs van de veevoerders in september 2007 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule 8,3% goedkoper (zie figuur 1) te zijn.

In tabel 3 bepalen we ook de (marginale) waarde of de schaduw- of inkomprijs van enkele voedermiddelen die niet opgenomen zijn in het rantsoen. De 'inkomprijs' staat voor de prijs waarbij we de betreffende grondstof in de formule zouden opnemen. Is de aankoopprijs van de voedermiddelen lager dan de berekende waarde, dan loont het de moeite om de grondstof in het rantsoen op te nemen. De minimale opname van de betreffende grondstof vind je onder de term 'inkom%'. De inkomprijs voor testgrondstof sorghum bedraagt 245,81 euro/ton, de actuele kostprijs is deze maand 245 euro per ton. Indien sorghum toegelaten zou worden, dan zou vandaag 0,67% milocorn of sorghum opgenomen worden in onze formule. Milocorn wordt echter beschouwd als een testgrondstof en wordt niet toegelaten in de formule.

Ook de marktprijs van volvette sojabonen (424,00 euro/ton) komt bijna in de buurt van de schaduwprijs, namelijk 397,48 euro. Indien de schaduwprijs van de volvette sojabonen bereikt zou worden, dan zou 3,13% volvette sojabonen opgenomen worden in het vleesvarkensvoeder.

Vleesvarkensvoeder 2

Bij formule 2 mengt de varkenshouder zijn zelfgeteelde ccm (35%) en tarwe (30%) met een aanvullend voeder. Dat laatste koopt hij in gemengde vorm bij een veevoederbedrijf. De berekeningen in tabel 1 waarden ccm aan de prijs van 140,00 euro/ton (geschatte marktwaarde oogst 2010 is 130,00 euro/ton + 10 euro kosten) op basis van 68% droge stof (DS) of aan 179,00 euro/ton voor 87% DS. Voor tarwe nemen we de normale marktwaarde, namelijk de huidige aankoopprijs van 246 euro/ton. In de prijzen van de grondstoffen van het aanvullende voeder tellen de productie-, transport- en andere extra kosten uiteraard niet mee. Daarom zal het uiteindelijke voeder duurder zijn dan hier weergegeven.

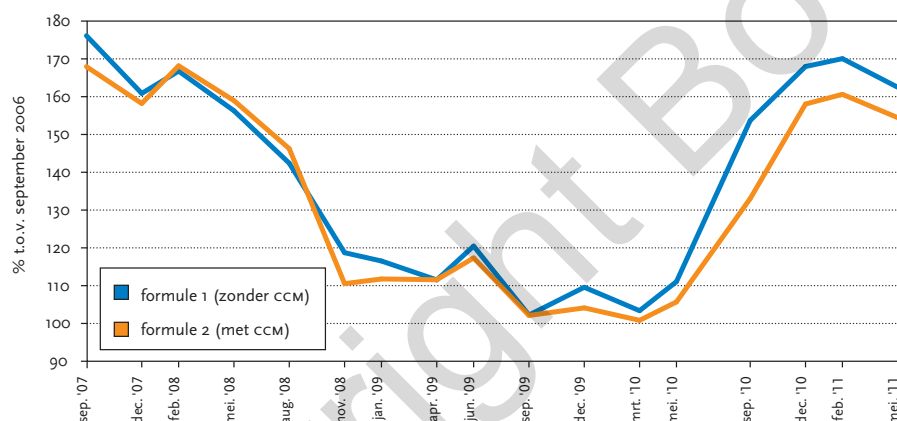
Ten opzichte van maart werd de formule met ccm eveneens goedkoper. Op basis van 87% DS bedraagt de prijs van het

ccm-rantsoen momenteel 233,60 euro/ton (217,48 euro/ton voor gemengd voeder met een vochtgehalte van 81%). In maart was dit 242,84 euro/ton (87% DS), goed dus voor een prijsdaling met 3,8%. Figuur 1 toont dat deze ccm-formule bijna 8% goedkoper is dan in september 2007, het moment van de duurste voederprijzen. De herformulering van het aanvullend voeder levert deze maand eveneens geen enkel voordeel op. Uit tabel 1 blijkt dat de formule voor 100% dezelfde is als deze van maart.

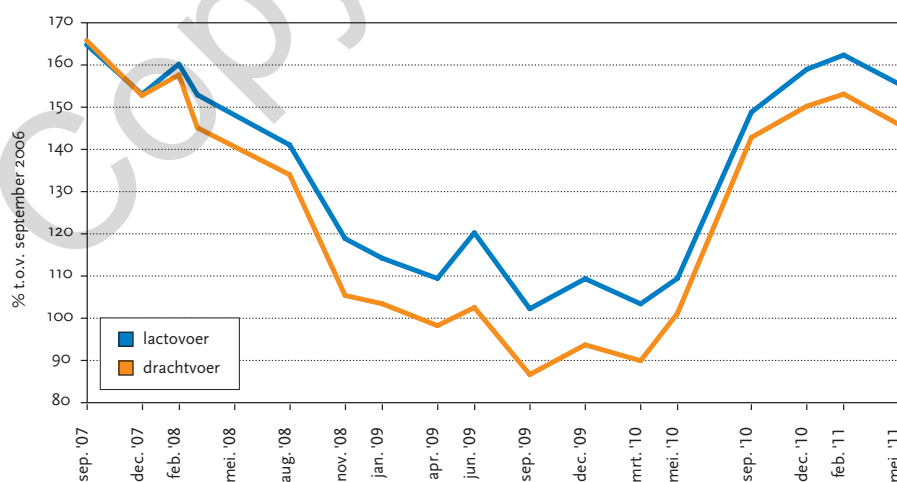
Tabel 3 maakt duidelijk dat de schaduw-prijzen van de geweigerde voedermiddelen sorghum en suikerbietpulp in de buurt komen van de huidige aankoop-prijzen. In deze berekeningen kwam (Franse) droge maïs niet aan bod omdat deze formule verplicht 35% ccm bevat.

Zeugenvoeders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lacto-voeder weer. In vergelijking met maart 2011 daalde ook de kostprijs van de voedermiddelen voor de productie van zeugenvoeders. De grondstoffenkostprijs om de zeugenvoeders samen te stellen ligt momenteel op 223,32 euro/ton voor het

Figuur 1 Prijs-evolutie voeders voor vleesvarkens sinds 2007 (sep. 2006 = 100%)

Figuur 2 Prijs-evolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2007 (sep. 2006 = 100%)

Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde zeugenrantsoenen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Lactovoeder	Drachtvoeder
Prijs (87% DS) in euro/ton	253,11	223,32
Samenstelling (aandeel in %)		
Tarwe	0,00	0,00
Gerst	35,00	30,00
Sojaschroot Brazil 46	11,21	0,00
Tarweglutenfeed	6,15	15,00
Koolzaadschroot	9,83	10,00
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	0,00	12,00
Luzerne	0,00	0,00
Suikerbietpulp	1,00	8,26
Erwten	14,00	9,01
Franse maïs	16,94	9,97
Sojabonen	0,00	3,07
Kern 2 + aminozuren	5,87	2,69
Totaal	100,00	100,00

drachtmeel en 253,11 euro/ton voor het lactomeel. Na heroptimalisatie zijn deze voeders respectievelijk 4,7% en 4,2% goedkoper geworden. Als we niet heroptimaliseren, dan zou de samenstelling van maart momenteel respectievelijk 223,98 euro/ton en 253,90 euro/ton kosten. Heroptimaliseren levert bijgevolg een verwaarloosbare kostenreductie op voor het drachtvoeder van amper 0,66 euro/ton op, terwijl bij het lactovoeder een winst van 0,79 euro/ton geboekt wordt. De prijs-evolutie van de zeugenvoeders vind je in figuur 2. De prijs van het lactomeel is nu 6,5% lager dan in september 2007, het drachtmeel

Tabel 3 Inkomrijzen en inkomgehalte van enkele geweigerde voedermiddelen

	Formule 1		Formule 2		Lactovoer		Drachtvoer	
	Vleesvarkens		Vleesvarkens					
	Inkomprijs ¹	Inkom%	Inkomprijs ¹	Inkom%	Inkomprijs ¹	Inkom%	Inkomprijs ¹	Inkom%
Tarwe			Eis 30%		224,95	14,84	219,08	12,77
Gerst								
Sojaschroot 46								
Tarweglutenfeed			194,60	3,98				
Koolzaadschroot								
Maniok	216,99	0,05	186,75	2,59	207,37	0,31	193,78	10,80
Tarwekortmeel	111,79	0,76			127,83	2,76		
Luzerne	145,81	0,02	142,75	2,07	84,23	0,18	128,23	4,61
Suikerbietenpulp	Eis 1%		185,00	3,00	Eis 1%		Eis 3%	
Erwten								
Franse maïs			NT					
CCM	NT		Eis 35%		NT		NT	
Sojabonen	397,48	3,13			391,16	6,74		
Sorghum (tannine-arm)	245,18	0,67	205,10	1,98	243,16	6,27	236,45	10,68

NT = niet toegestaan; Eis = moet met x% in formule opgenomen worden

¹ in euro/ton

is sindsdien 17,5% goedkoper geworden. Wegens de relatief goedkope prijs voor voedergerst werd, in overeenstemming met maart, 30% gerst (maximum) opgenomen in het drachtmeel, terwijl 35% gerst aanwezig is in het lactomeel (eveneens het maximaal toegelaten gehalte). In beide formules werd tarwe niet langer opgenomen. Bij het lactovoeder zien we dat het aandeel tarweglutenfeed teruggedrongen

is van 15% (maximaal gehalte) naar 6,15% en het aandeel maïs daalde van 22% naar 16,94%. Suikerbietpulp is minder interessant en bleef op de minimale eis van 1,0%. Het aandeel erwten in het drachtvoer steeg van 0,00% naar 9,01%, terwijl het aandeel maïs daalde van 16,95% in maart tot 9,97%.

In tabel 3 zien we dat de actuele prijs van 246,00 euro/ton voor tarwe boven

de inkomprijs van 219,08 euro ligt voor drachtmeel. Als de prijs van tarwe zou dalen tot het niveau van de inkomprijs, dan zou 12,77% tarwe opgenomen worden in het drachtmeel. Voor lactomeel bedraagt de inkomprijs van tarwe 224,95 euro per ton (opname 14,84%).

Prijzdalingen

Voor de geoptimaliseerde formules daalde de prijs van de vleesvarkensrantsoenen in vergelijking met 3 maanden geleden. De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder daalde met 4,5% terwijl het CCM-rantsoen 3,8% goedkoper werd. Voor het dracht- en lactovoeder bedroegen de prijsdalingen respectievelijk 4,7% en 4,2%. Een herformulering van de rantsoenen zorgt deze maand niet voor een echte kostenreductie, waardoor gesteld kan worden dat herformuleren voorlopig niet noodzakelijk is. ■

Dit is het negentiende artikel in de reeks 'Varkensvoerders produceren aan minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in *Landbouw&Techniek* 5 van 11 maart 2011. De teksten zijn ook gebundeld op het afgesloten ledengedeelte van de Boerenbond-website, via www.boerenbond.be/grondstoffen.